ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστική • ενημέρωση

του **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**

Ενώ ακόμη ηχούν οι διθύραμβοι απ' την εκλογική νίκη του ΣΥΡΙΖΑ και διαχέεται ένα αίσθημα υπερηφάνειας για τη «σθεναρή» διαπραγμάτευση με τους επικυρίαρχους, αναπτύσσεται μια κινδυνολογία ασύμβατη με το κλίμα της «νίκης και υπερηφάνειας» των ημερών. Η κινδυνολογία αυτή αναπτύσσεται σε δύο αλληλένδετα σκέλη: Πρώτο, ότι η ήττα του ΣΥΡΙΖΑ θα προσδιορίσει αρνητικά τη μοίρα του κινήματος και της Αριστεράς για μεγάλο χρονικό διάστημα. Δεύτερο, ότι αν αποδειχθούν φρούδες οι ελπίδες των μαζών ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα συνθλίψει το παρακμασμένο και διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα της μεταπολίτευσης, ευρύτερες μάζες αγανακτισμένες και απογοητευμένες θα στραφούν παρορμητικά προς εθνικολαϊκά ρεύματα και ιδίως προς τη Χρυσή Αυγή (ΧΑ), που φιλοτεχνεί μιαν εικόνα πατριωτικής αντισυστημικής δύναμης.

Αυτή η ρητορική αναπτύσσεται και απ' την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, απ' τα ΜΜΕ, από αριστερούς διανοούμενους, είτε από θέση κριτικής αμφισβήτησης είτε από θέση αριστερού συμβουλάτορα του ΣΥΡΙΖΑ. Αυτή η κινδυνολογία δεν συνάδει με το κλίμα των ημερών και στην πραγματικότητα υποδηλώνει τη φοβία και αβεβαιότητα και της ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ για την ευόδωση της συμβιβαστικής γραμμής που έχει ενστερνιστεί. Ποια είναι η στόχευση αυτής της κινδυνολογίας; Όταν εκπορεύεται απ' την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί στην εκβιαστική εκμαίευση από αριστερές μάζες και αριστερές πολιτικές δυνάμεις μιας άνευ όρων στήριξης της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ με τη διαρκή αναθέρμανση των ελπίδων, αλλά κυρίως με το φόβητρο της ανάδειξης, του μπαμπούλα της εθνικιστικής και φασιστικής δεξιάς. Πρόκειται για «αναβάθμιση» της γνωστής λογικής της κριτικής στήριξης που απαιτούσε απ' την Αριστερά ο «προοδευτικός» πόλος του κομματικού συστήματος, για ν' αποφευχθεί η έλευση της Δεξιάς στην κυβερνητική εξουσία. Μ' αυτό το ψευτοδίλημμα απ' το 1974 το ΠΑΣΟΚ λεηλατούσε τις ψήφους των αριστερών μαζών.

Σήμερα η κινδυνολογία αυτή εκσυγχρονίζεται και οξύνεται με την επίκληση του υπαρκτού κινδύνου ανάδειξης της φασιστικής δεξιάς ως εναλλακτικής ριζοσπαστικής λύσης. Τον κίνδυνο επέλασης της ακροδεξιάς επισείουν διανοούμενοι προς την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, για να αποτρέψουν την υποταγή της στα εκβιαστικά τελεσίγραφα του Βερολίνου. Άλλοι, για ν'

αποφευχθούν τα σύγχρονα Νταχάου ή «ένα σύγχρονο ιστορικό τους ανάλογο», θεωρούν αναγκαία την ενότητα της Αριστεράς στο μαζικό κίνημα, αλά και μεταξύ των πολιτικών οργανώσεών της, ώστε ν' ανοίξει ο δρόμος για ένα αριστερό μεταβατικό πρόγραμμα και να αποσοβηθεί η έλευση των φασιστικών τεράτων. Όμως συμμαχία σοσιαλφιλελεύθερης διαχείρισης και αριστερής πολιτικής είναι αδύνατη. Είναι δυνατή η ενότητα δράσης στο μαζικό και αντιφασιστικό κίνημα.

Ο ρόλος της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στις πολιτικές ανακατατάξεις

Τα δύο σκέλη της κινδυνολογίας συνδέονται διαλεκτικά. Το πρώτο σκέλος, ότι δηλαδή η πτώση του ΣΥΡΙΖΑ θα συμπαρασύρει σε πτώση και την Αριστερά, είναι προϋπόθεση και του δεύτερου σκέλους, της αναπόδραστης δηλαδή σε μια τέτοια συνθήκη, απειλητικής ανάδυσης της φασιστικής δεξιάς.

Οι φόβοι αυτοί δεν είναι αβάσιμοι. Όντως, η αποτυχία του ΣΥΡΙΖΑ (που κινείται με ταχείς ρυθμούς απ' το επίπεδο της θεωρητικής υπόθεσης στην έμπρακτη επιβεβαίωσή της), ως υπόδειγμα κυρίαρχης Αριστεράς στη συνείδηση των μαζών, μπορεί να αμαυρώσει την εναλλακτική δυνατότητα της Αριστεράς συνολικά. Και εύλογα, η δυσφήμηση και ακύρωση της Αριστεράς ως εναλλακτικής κοινωνικοπολιτικής δυνατότητας, σε συνθήκες παρατεταμένης κρίσης και πιεστικής ανάγκης διεξόδου, ανοίγει το δρόμο στον έτερο «ριζοσπαστισμό», αυτόν της ακροδεξιάς. Με τη διαφορά πρόδηλα ότι είναι ριζοσπαστισμός ψευδεπίγραφος και υπεραντιδραστικός, αφού θα αποτελεί μορφή διαχείρισης και αναπαραγωγής του ολοκληρωτικού καπιταλισμού.

Για την τεκμηρίωση αυτής της εκδοχής χρησιμοποιούνται μηχανιστικές συγκρίσεις με άλλες εποχές και άλλες κοινωνίες. Κλασική είναι η αναφορά στη μεσοπολεμική δημοκρατία της Βαϊμάρης (1918-1933), στην οποία ηγεμόνευσε η σοσιαλδημοκρατία. Η αποτυχία της σοσιαλδημοκρατίας ωστόσο δεν την οδήγησε σε συντριβή αφού διατήρησε γενικά τις δυνάμεις της, συνδέθηκε δε με την άνοδο του ναζιστικού, αλλά και του κομμουνιστικού κόμματος. Στην Ελλάδα η συντριβή του αριστερού στην αρχή και δεξιού στη συνέχεια σοσιαλδημοκρατικού ΠΑΣΟΚ οδήγησε στη θεαματική άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ και σε σαφώς μικρότερη άνοδο της Χ. Αυγής. Στην Ισπανία η ήττα των σοσιαλιστών και των κομμουνιστών συνδέθηκε με την άνοδο του Podemos, ενώ η επιρροή των ακροδεξιών έμεινε αμελητέα. Αντίθετα, στη Γαλλία η ραγδαία αποκαθήλωση του Ολάντ που προβλήθηκε ως Μεσσίας δεν φαίνεται να ενισχύει την Αριστερά, αλλά το Εθνικό Μέτωπο της Λεπέν, που διεκδικεί με αξιώσεις πλέον την εξουσία. Απ' την παράθεση διαφορετικών παραδειγμάτων δεν επιβεβαιώνεται η γραμμική εξέλιξη του σχήματος (ιδίως σε συνθήκες κρίσης): Ήττα της

Αριστεράς, ηγεμονική άνοδος της Ακροδεξιάς (εξαίρεση η Γαλλία). Η λογική ανάλυση επιβεβαιώνει την εμπειρική. Η ιστορία εξελίσσεται μέσα απ' τη σύγκρουση διαφορετικών αντικειμενικών τάσεων, που τις εκφράζουν και τις υποστηρίζουν διαφορετικά πολιτικά υποκείμενα. Συγκεκριμένα, στα καθ' ημάς: Η αποτυχία του ΣΥΡΙΖΑ είναι μια πολύ ισχυρή δυνατότητα. Η έλξη της Αριστεράς απ' τον ΣΥΡΙΖΑ στην πορεία φθοράς είναι επίσης μια δυνατότητα. Δυνατότητα όμως είναι και η ενίσχυση της Αριστεράς, αν εκμεταλλευτεί σωστά τη φθορά του ΣΥΡΙΖΑ. Δυνατότητα ανόδου θα έχει και η ΝΔ, ιδίως με μια κεντροδεξιά μετάλλαξη. Ισχυρή δυνατότητα ανόδου, υπό προϋποθέσεις βέβαια, έχει και η Χ. Αυγή. Η Αριστερά, για να μη συμπαρασυρθεί, αλλά να αξιοποιήσει δημιουργικά την προϊούσα και πιθανόν ταχεία φθορά του ΣΥΡΙΖΑ (εξαιτίας των δικών του επιλογών) πρέπει με τη θεωρία και την πολιτική της να εξασφαλίσει πρόσφορο και αποτελεσματικό πλαίσιο:

Πρώτο, να μην κυριαρχήσει στην στάση της μια λογική παθητικής αναμονής, αυταρέσκειας και βεβαιότητας για την εμβέλεια του λόγου της.

Δεύτερο, ένας δασκαλίστικος «δικαιωτισμός» (θυμάσαι που σου τα 'λεγα) θα είναι υποτιμητικός και απωθητικός για αριστερούς ανθρώπους, που αναζητούν μια νέα πολιτική έκφραση, χωρίς να έχουν σπάσει ολοκληρωτικά τους δεσμούς με την προηγούμενη επιλογή τους.

Τρίτο, η αντικαπιταλιστική πρόταση ανταποκρίνεται μεν στην περίοδο της κρίσης και των αναδιαρθρώσεων, αλλά πρέπει να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Στις αποστοιχιζόμενες απ' τον ΣΥΡΙΖΑ δυνάμεις που είχαν ελκυστεί απ' την άμεση αποτελεσματικότητα που περιέγραφε η κυβερνητική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, δεν αρκεί απλώς η ένταξη σε μια συνεπέστερη αριστερή συλλογικότητα, που δεν παρέχεται όμως κατά τη γνώμη τους, την προοπτική της άμεσης και αποτελεσματικής παρέμβασης στα πολιτικά δρώμενα. Γι' αυτό, δεν αρκεί η επίκληση και προβολή του προγράμματός μας. Είναι πρώτιστη ανάγκη η επιστημονική και πολιτική τεκμηρίωση της πρότασής μας για τους επιμέρους στόχους του αντικαπιταλιστικού προγράμματος, αλλά και της πειστικής προβολής του ως συνολικού σχεδίου, που με ταξική συνέπεια και ρεαλισμό θα αποσπά κατακτήσεις, μικρές και μεγάλες, απ' το σύστημα, θα προκαλεί σ' αυτό ρήγματα, γεφυρώνοντας το παρόν με το σοσιαλιστικό μέλλον. Για αριστερούς που έχουν ζυμωθεί με την έννοια της αριστερής κυβέρνησης είναι δύσκολη υπόθεση η κατανόηση της έννοιας του οργανωμένου λαού ως κοινωνικοπολιτικού υποκειμένου της αντικαπιταλιστικής ανατροπής. Η κατανόηση θα είναι καρπός των αγώνων του κινήματος και της θεωρητικής τεκμηρίωσης, που θα πείθουν τους αγωνιστές, οι οποίοι θα προσεγγίζουν τις γραμμές μας, ότι τα προβλήματα δεν τα λύνουν καμιά κυβέρνηση, καμιά κομματική ηγεσία με ανάθεση, αλλά ο

αγωνιζόμενος λαός με τις οργανωμένες δυνάμεις του.

Τέταρτο, η εσωστρέφεια και οι ιδιαίτερες στρατηγικές, που σε ορισμένες περιπτώσεις χαρακτηρίζουν τις συνιστώσες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, πρέπει να ξεπεραστούν σ' ένα ανώτερο επίπεδο οργάνωσης και λειτουργίας, που δεν θα αποκλείει τις διαφορές, αλλά θα διασφαλίζει την κατακτημένη ενότητα στα βασικά. Η μετωπική μορφή οργάνωσης θα είναι ελκυστική, για τις δυνάμεις που θα διαφοροποιούνται ατομικά ή και συλλογικά, απ' τον ΣΥΡΙΖΑ. Οι δυνάμεις αυτές απ' την ίδρυση ως το συνέδριο του ΣΥΡΙΖΑ είχαν διαπαιδαγωγηθεί σε μια μορφή μετωπικής δημοκρατίας, που πειθαναγκαστικά εγκαταλείφθηκε από μια γραφειοκρατική και αρχηγική μορφή μονοκομματικής οργάνωσης του ΣΥΡΙΖΑ εν όψει της διακυβέρνησης και κατ' απαίτηση του κεφαλαίου, για να διασκεδαστούν οι φόβοι απ' τις ριζοσπαστικές συνιστώσες. Μάλιστα, αν συγκροτηθεί κάποιο συλλογικό μόρφωμα, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ισότιμος σύμμαχος είτε ενταχθεί στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ είτε όχι, όπως επιτυχώς συνέβη με την ΜΑΡΣ. Οι συμμαχικές μορφές σε διάφορα επίπεδα, βάθος και πλάτος, αλλά με ηγεμονεύουσα την αντικαπιταλιστική γραμμή, μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να οδηγούν σε βασανιστική λειτουργία, είναι όμως αποτελεσματικές, ιδιαίτερα σε περιόδους ανακατατάξεων.

Πέμπτο, η αποτελεσματική αντιμετώπιση του φασιστικού φαινομένου δεν εξασφαλίζεται με τον κινδυνολογικό εξορκισμό του, ούτε με την απολυτοποίηση της δικαστικής δίωξης, αλλά με την ιδεολογικοπολιτική διαπάλη. Στην περίπτωση φθοράς του ΣΥΡΙΖΑ, η δυναμική παρέμβαση και ενδυνάμωση της ριζοσπαστικής Αριστεράς θ' αποτελέσει τον αποφασιστικό παράγοντα αποτροπής του φασιστικού κινδύνου, όπως και η ενότητα δράσης των αριστερών δυνάμεων.

Δημοσιεύτηκε στο Πριν της 1ης Μάρτη 2015